

DÓ plógép
 (egy) 2 garnitúra
 an levő
sz-cséplógép
CHAL, a másik
UTLEVORTH-féle
 és feltételek mellett
 kők ez iránt akár
 lyesen Kabán
 és KOHN
 értekezhetnek.

szövetek,
 asán, Moldon
 k, ugyszintén
endők
 ban olesó, sza-
 ett kap atók.
Fiai-nál.
 Rózsatér.

arverés.
 zni, hogy a
utján
OS.

ke-
ket
ben
kü-
ben
ve-
an,
isz-
gy
zet
ség

Legnagyobb sarkó-raktár

Szerkesztőség és kiadó hivatal
 Sároshéví utca SIMON-ház Kunz József nr
 kereskedőszékhely szomsz. sz.
HIRDET M ÉNYEK.
 Hirdetési pénzek és a kiadás körüli pa...
 valamint a lap sze lemi részét ill. stó
 minden k ö z l e m é n y e k i d e i n t é n d ő k .
 Hirdetetlen levelek e ak ismert kszektől
 fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Előfizetési ár:
 Helyben bázhoz hordva vagy vidékre postán
 küldve:
 Egész évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 frt — kr.
 Negyedévre 2 frt 50 kr.
 Egy hóra 1 frt — kr.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
 A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Hirdetési díj:
 Ot-hasábospetitorsor egyszeri bejelentésért 5kr
 Bélyegdíj minden hirdetésért kü l ö n 30 kr
 Nyilttér 4 hasábos petitorsort 20 kr.
 Hirdetést vagy reklamot magában foglaljt
 újdonság sora 50 krajasar.

Megjelen n a p o n k é n t, a vasárnap és péntek kivételével.

XIV. évfolyam 1887.

Debreczen, Szombat, November 26

231. szám.

A czár berlini látogatása.

Budapest, nov. 25.
 (—n.) A czár berlini látogatásának volt egy nagyon nevezetes momentum. A czárnak Bismarckkal való hosszú értekezése. Persze, hogy mit beszélt egymással e két ember, kiknek egyike a legnagyobb birodalomnak, a másika pedig a legnagyobb politikai befolyásnak birtokosa Európában, azt ez idő szerint laikus ember egyáltalán nem tudhatja, sőt hihetőleg az európai diplomáciának legnagyobb része előtt is titok az. Nem csuda tehát, hogy a hírlapok ezen török a fejüket, s mindenféle teleplezések hajtó-lárnájával akarják kiugrasztani a nyulat a bokorból. E teleplezések mindegyike ugyanazonos nyomon jár. A czár a tiszteletere adott díszlakomán, miután Vilmos császárral egymás egészségére ittak, még külön felkösztötte Bismarck herceget is, amely tény feltűnésre utzó nem is az összes dynastiák, de a Romanow-ház történetében páratlanul áll. E rendkívüli megtiszteltetésben a czár Bismarckot nem hiába részesíté, Bismarck részéről nagyon becses biztosítást kellett kapnia. Így okoskodnak a teleplezések gyártói, s miután az orosz politika Németországból csak a mi monarchiánk rovására kaphat engedményeket, a teleplezéseknek az az iránya, hogy a czár és Bismarck hosszú titkos értekezésének levét rövid idő alatt mi isszuk meg.

Nos, anélkül, hogy a jól értesült levelezők tudósítói aira a megérdemlettnél nagyobb súlyt fektetnének, csak azt kell azok kapcsán mondanunk, hogy: „várjuk be a három órai vonatot.” — Ha történt mégis valami a berlini kilencz óráig tartó látogatás alatt, annak n y o m a meg fog l á t s z a n i rövid idő alatt, a legelső diplomáciai akciónál. Sokkal mozgalmasabb a mostani idő, hogy sem ily akció sokáig várattatna magára. Sokkal inkább viharoznak a felhők a politikai

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

A testvérekhez.
 El-elvis hozzátok
 Képezetem szánya,
 Ott vagyok veletek
 A kicsiny szobámba.
 Oly vidámak vagytok,
 Mintha bu s a bána,
 Nem volna lakója
 Ennek a kis háznak!
 Mintha a fűzkebe
 Csak boldogság járna,
 Pedig a sors keze
 Ugy-ugy lecsap rája!
 Csak édes anyátok
 Oly hallgatag máma,
 Egy-egy titkolt könnyű
 Le-lefut arcára.
 Ne könnyezz jó anyánk!
 Másant lesz még minden!
 Ily nemes sziveket
 Megsegít az Isten!
 Eltűnik a régi,
 A súlytató átok,
 Egy szebb jövő fénye
 Fog mosolygni rátok!
 Töröld le könnyedet!
 Ugy, s mosolygói anyánk!
 S már is a boldogság
 Napja ragyog reánk!

Máray Lajos.

Drága reggeli.
 Az 1547. év nyárutóján történt.
 A ragyogó napsugár szűrődött be Rudolstadt várkastélyának csúcsos ablakain át az özeveg városból, Schwarzburgi Katalin dolgozószobájába és egy hatalmas császári peccsétől verődött vissza, mely egy az asztalon fekvő nagy pergamenokmányról csüngött alá.

láthatáron, hogy sem hamar ki ne tűnék a válság közeledését őrzkönek csoportosulása érdekszövetség, eselszövény vagy árulás rendje szerint. Mi ugyan nem hisszük hogy e mostani találkozás valami rést ütött volna a friedrichsruhei német-osztrák-magyar-olasz szövetség első-ségein, s meggyőződésünk szerint Oroszországnak ez idő szerint más választása nincs vagy megmaradni eddigi tehetetlen s ellenséges dacu magatartásában vagy pedig hogy teljesen izolálva ne legyen, esatlakozni a középeurópai szövetség intenciói-hoz.

Persze vannak kishittiek vagyis inkább pessimismusra hajlók s tagadhatlan hogy nézetük megalapítására igen jó példákat idézhetnek Bismarck eddigi brutális politikai életművének különböző fázisaiból. Sőt még lapjának a czári látogatás után eljett szava, mely szerint Németország elismeri, hogy Bulgáriában Oroszországnak van legfőbb érdeke, látszólag a pessimisták mellett bizonyít. Annál inkább, mert már tavaly mikor oly közeli volt a francia-orosz szövetség létrejöttének lehetősége s ehez képest a Németország s Franciaország közötti háborúnak veszélye, Bismarck szintén olyasmit mondott hogy Németország-osszágnak kisebb gondja is nagyobb Bulgáriánál. Ez időben s az ezt követő bonyodalmas viszonyok nyomása alatt lett monarchiánk szegényebb ötvenkét millió forinttal, mely összeget sürgős katonai készülődésekre fordítottuk.

Tehát várjuk meg a legközelebbi fejleményeket. Nem messze lehet az idő, mikor tisztán fogunk láthatni a diplomáciai, politikai eselszövények utvesztő sűrűjének homályában. Most csak egyet tudunk, egyet látunk, a hármasszövetség szülárd alakját; nem hisszük, hogy mire a döntés napjának hajnalvilága bekövetkezik, azt épen alkotója Bismarck dön-

A grófnő kényelmes, redős öltönybe burkolózva ült az irományokkal szümitg meg-rakott íróasztal előtt s egy előtte kiterített lapról olvasott.

Kora reggel volt még ugyan, de Katalin valódi anyja lévén tartományának, testtel-lelékekkel buzgólkodott szakadatlanul alattvalói javára.

Pedig ugyancsak súlyos egy korszak volt az, melyben XXXVII. Henrik, a reformatio híu bajnokának özevege a kormányt kezébe ragadta. Az evangélikus fejedelmek smalkaldeni szövetsége 1547-ben Frigyes Jánosnak Mühlbergnél történt leveretése után szétört, a császári hadak diadalutjukat ellenfeleik tartományain keresztül megkezdették, nyomort és vést hordva szét utjukban. Épp az imént érkeztek a császári hadak Alba herceg vezérlete alatt Rudolstadt közelébe s Katalin szívét komoly aggodalom tölté be alattvalói sorsa miatt.

De midőn a napsugár a császári peccs-ten villant meg, az ő arca is felderült s halkán ejté ki magában e szokat: „A császár szavában bátran megbízhatom.”
 E perczben lépett be egy kamarás, je-lentve, hogy a császári hadak egy tisztje áll a vár előtt, ki Alba herceg üzenetét hozza.

— Már ily korán? — kérde Katalin. — Boecsásd be s vezesd hozzám!

Pár pillanattal később a fejedelemlő előtt állt a spanyol, melyen meghajtat mag-gát. Katalin az íróasztal előtt állt, kezét az okmányon pihentetve.

— Légy üdvöz! — mondá. — Add át üzenetedet!
 — Alba herceg ő kegyelmessége, — szólt a tiszt, — ki mint grófi nagyságod tudja, a a városhoz közeli hídnál táboroz, esdekel azon kegyért, hogy kíséretével nagyságodnál reggelizhessen.
 — Szívesen látom. Nincs más mondani-valója?

tené meg. Küllügyi vezetésünk dolga különben ez iránt mielőbb bizonyosságot szerezni.

Külföld.

Grévy leköszönése — ezt már az elnök lapja a „Paix” is bevaija — bizonyos, sőt már az is valószínű, hogy a lemondott Rouvier-cabinet ideiglenesen átvevén a kormányzást fogja a köztársasági elnökének lemondását a kamrával és a senatussal közölni és egyuttal az új elnök megválasztására egybehívandó congressus tárgyalásait vezetni.

Készülődnek is a pártok e választásra. A bonapartisták Napoleon Viktor hg. magá hoz rendelte, a párisi gróf titkára Párisba érkezett és informálja híveit; a köztársasági csoportok is mozognak, de semmi hír arról, hogy az együttes eljárásra nézve már meg-egyeztek, avagy legalább azt megkísérelték volna. Grévy még az atolsó órában is fele-meli intő szavát és lapjában arról biztosítja a köztársasági párt csoportokat, hogy a jobb-oldal és a trónkövetelők között szakadatlan a távirat váltás. A francia köztársaság minden igaz barátja aggodva lesi a jövő esélyeit s azt, vajjon nem jött-e már elkésve a távozó elnök figyelmeztetése? A párisi hírek erre a kérdésre semmi választ nem adnak.

Európa politikai központja b ő l Berlinből is meglepő hírek látnak napvilágot. A „Post”, melyről azt mondják, hogy összekötésben áll a német küllügyi hivatalal, a német trónbeszéd kapcsán, talán éppen azért, mert abban a hadsereg újabb megerősítéséről van szó, azt mondja, hogy a politika egén az orosz-osztrák-magyar háboru feike-lő napja mutatkozik és talán nemsokára látni fogjuk, mint emelkedik delelőre. Grévy bukása és a délnyugoti határokon nagyobb számban elhelyezett orosz csapatok veszélyeztetik a békét.

Nem csekélyebb feszültséggel vája a világ a pétervári híreket, a melyekből ítéllet alkothatna magának, vajjon mily-mérvű és tartós volt-e a hatás, melyet Bismarck herceg gyakorolt a czárra. Újabb hírek szerint a német felhivatolások teleplezéseinek éle azért irányul kizárólag az orléanisták ellen, mert a cancellar most még nem akart egyenesen az orosz miniszterek és diplomaták ellen intézni támadást, nehogy a kibontakozást megnehezítse.]

— Megbizatásom csak ennyiből áll.
 — Mondd tehát ő kegyelmességének, hogy várom s készséggel szolgálok mindennem, a mit házam nyújthat. Tehetségünk szerint megteszünk mindent, hogy a herceget kielégítsük. Meg van elégedve a herceg alattvalóim é-lelemszállításával a spanyol sereg számára? — tevé hozzá.

Tökéletesen — viszonzá a tiszt. — Kenyér, sör és hus bőiben van a Saal hidja mellett. Ő kegyelmessége csak még azon nézetben van, hogy a hid bátran maradhatott volna régi helyén s nem lett volna szükség azt a várostól oly távol felútni: aztán meg —

A grófnő félbeszakítva őt finom mosolylyal szólt:
 — Alba herceget szívesen látom kastélyomban; a spanyol hadsereget azonban jobb szeretem mértföldnyi távolra a várostól elvonulni. Még valami mondandója van?

— Ő kegyelmessége továbbá azt hiszi, hogy nem szokás hadjárat alatt minden élel-miszert készpénzzel fizetni, mint a hogy nagyságod biztosai kívánják.

— Nem honi szokás? — viszonzá Katalin ingerülten s kezével az okmányra mutatott. De hisz itt áll irva a császári felség aláírásával, hogy alattvalóim az átvonuló spanyol hadak által nem fognak mitse szenvedni s hogy szállítmányaikat az utolsó fillérig megtérítik. Reményem — végzé szilárd hangon, — hogy a herceg tisztelni fogja ő felsége védelevelét, mely még alig hat hetes.

A tiszt ravasz mosolylyal mondá:
 — Nagysád ne aggódjék.
 — Ha nem mondja, se aggódom — szólt Katalin nyugodtan s elbocsátá a tisztet. Alig távozott ez, Katalin mident elrendelt a vendégek elfogadtatását illetőleg; ő maga a hűlgyszobába volnult s tündöklő zöldszínű diszruhát öltött magára, tömött

Debreczen sz. kir. város. a mult évben.

— Polgármesteri jelentés. —

Ez a jelentés sok különböző dolgot, eseményt és adatot foglal magában e nagy város közigazgatási ágának, ügyosztályainak mult évi működéséről, gazdasági-és pénzügyeiről. Csupa statisztikai számok halmaza. Szárazok ugyan, de igazak, mint a számok szoktak lenni. A kik érdeklődnek a város dolgai iránt, (ugyan melyik jó polgár ne érdeklődne?) azok kedvéért egy eszmit ilyen adatot, a főbket dióhéjba csoportba, ime, bemutatunk tájékoztatónak és izeltőnek.

A különböző ügy osztályok ügydarabjainak számát ezresekkel kell kitejezni. Beérkezett ugyanis e tanácshoz 9290—, az elnök-séghez 1187—, az árvaszékhez 9591—, az adóügyosztályhoz 7815—, a rendőrkapitány-sághoz 11844—, a községi bírósághoz 3526 ügydarab; s ebből a rengeteg csomóból, alig maradt összevíssza a 6 ügyosztálynál 500 db. hátralékban az év végén.

A rendőrség is derekas munkát végezett. Letartóztatott 1251 egyént; eltoloncolt és kiutasított a városból 594 csavargót, kik közül 238 asszony személy volt. Az új évi üdvözet válságból a szegény alap ja vára bevett 148 frt. 10 krt. Felügyeletet gyakorolt 55 bérkoosis 190 tagjig 1151 kofa-asszony felett, kikből piaczi tisztogatási és helypénz ezimen 6682 frtot szedett be a házi pénztár részére; míg a vendégülöskötől, kávé-soktól, polgári bormérőktől rendőri felügyelet-t 2050 frtot.

A cselédek nyilvántartásába 7555 egyént jegyzett be. Marha levelé kiállítatott 17414, — lólevelé 5020 s sertéslevelé 14137 db.

Az önálló iparosok száma jelentékenyen szaporodott, mert a rendőrkapitány-ság mint első fokú iparhatóság különböző üzletek önálló gyakorolhatására 253 egyént látott el engedélylyel vagy igazol-ványnyal.

A város területén 24 ipartársulat létezik, melyek az új ipartörvény miatt alig bírnak már valami működési körrel. Őt tásu lat már feloszloban van.

Az ujonezozásnál a közőhadseregbe besoroztatott 112, a honvédséghez 45 legény. A katonaság létszáma volt 1 tábornok, 8 tüzrsztisz, 65 főtiszt és 1528 főnyi legénység 571 lóval.

sötét hajfonatába pedig drága gyöngyfüzért tűzött.

A közben a nagy teremben az asztalt csinos arany és ezüst kanocokkal és finom velencei poharakkal terítette meg s mikor egy félóra mulva megértek a vendégek, minden készen volt méltó fogadtatásukra.

Alba herceg társaságában volt Braunschweigi Henrik herceg is fiaival és több magas állású személylyel. Derült hangulatban ülték körül a dusan megrakott asztalt s konyhából, pinczéből rökön felhoztak mindent, a mi csak szemre szájra ingerrel bírhat. A sötét herceg épp egy udvariasan elismerő szót mondott, midőn a grófnőt kihívták. Boecsánatot kérve, kisetett. Az előcsarnokban jelentették neki, hogy a spanyol katonák rutul pusztítgatnak falvaikban s elhajtották a parasztok marháit.

— Micsoda? — kiáltá Katalin, — hát így tartják meg a császári védelevelt? No, majd meglátom, mi nyom többet a latban, a a császár szava-e vagy Alba pása szava!

Egy pillanatra elgondolkozott, aztán el-záratta a vár kapuit, őrséget rendelt ki s megparancsolá összes szolgaszemélyzetének, hogy egész csendben fegyverkezzenek fel s az előszobába várják további parancsait. — Aztán szobájába sietve, magához véve az asztalról az okmányt s visszatért az ebédlő-terembe.

Midőn belépett, viszanyerte ismét teljes nyugalmát.

Odalépett Alba herceghez s megkérdé tőle, hogy ismeri-e e levél tartalmát. Midőn Alba igenlőleg intett, így szólt Katalin:

— Hogy egyeztessenem meg azonnal, a mit az imént jelentettek nekem? Az őz katonái bántalmazták alattvalóimat s jogtalanul elhajtották marháikat.

— Nagyságod ismeri a hadi szokást — válaszolt vállat vonva Alba herceg.

— Nem ismerek más hadiszokást, mint

A légszusz fogyasztás a megelőző évhez képest növekedett 24587 köbméterrel, melynek egyik fele a magán, másik fele pedig az utcai világításra esik. A múlt évben összesen 466506 köbméter gáz lett elfogyasztva, melyből az utcai és a városi hivatalos helyiségek világítására 148600 köbméter esik 17031 frt. értékben.

A mértékhatékos hivatal 5032 db mértékhatékosított.

Az adógyűlésről szóló jelentés szerint 1886-ban egyenes adó ezimén előírtott a városra, mint testületre és a lakosságra összesen 438934 frt 97 kr; ennek csak nem fele részét; 188590 frtot a földadók képezi 728980 frt 39 kr. kataszteri tisztajövedelem után, melybe nincsenek beszámítva a város guthi, savóskuti, szováti, sámsoni birtokainak tiszta jövedelmei.

Ezen összegből a közvetlen fizetőket a város, mint erkölcsi testületet és a magyar állam és éjszakai keleti vasutakat 55.335 frt 74 kr terhelte, melynek levonása után a lakosság adója maradt 383.600 frt 23 kr. Az összes adó tartozás 1886-ban 672.373 fr 92 kr-ra emelkedett, mely még az 1885 évi tiszta jövedelmeivel is 669.119 frt 86 kr maradt, mind a lakosság terheléként. 1886-ban ezen összegből 386317 fr lett befizetve (épenannyi, a menyire az egyévi adóterhek rug) s így 182.802 frt 69 kr adóhátralék mutatkozik az év végén.

Érdekesnek találjuk a város, mint erkölcsi testület földbirtokai utáni adóösszegeket megismertetni. A debreczeni birtokra 1886-ban kivettették 54681 frt. 41 kr, s ez az 1884 és 1885 évi földadóval felszaporodott 143406 frt 63 kr-ra; de minthogy a város 1885-ben tiszta jövedelme 111106 frt 37 kr-t, 1886-ra a végleges tartozásul csak 32286 frt 50 kr maradt minthogy pedig múlt évben 57000 frt adót fizetett be a város, 24713 fr. 40 k. tiszta jövedelmei. A szováti birtok adója 11189 f. 79 kr., melyhez 1885-ről 426 frt adóhátralék esatlakozott, de ezen összeg szintén tiszta jövedelmeivel felszaporodott a múlt évben. A sámsoni birtokot terhelő 1973 frt 37 krnyi adó befizetésénél szintén tiszta jövedelmeivel találunk 711 frtnyi összegen.

A kataszteri nyilvántartási jegyzék szerint 1886-ban 648 birtokváltozási eset merült fel.

Napi hírek.

— „A debreczeni jótékony nőegylet” 1887 vasárnap nov. 27-én d. u. 3 órakor a városi tanács-teremben választmányi gyűlést tart. Tárty: bíl napjának kitűzése.

— A debreczeni és kertészeti árucsarnok kezelésének felkérése folytán értesítjük az érdekelteket miszerint a tetemes kereslet folytán nemes fajú almákat körtéket, külön böző aszalványokat, izeket, s befőtt gyümölcsöket, továbbá lóhere luczerna, répa s más jó minőségű gazd. magvakat azonnal kész fizetés mellett vagy bizományba értékesíteni lehet. E megkeresésnek annál készségesebben teszük eleget, mert a csarnok fogyasztó közönsége napról napra növekszik s nem szenved kétséget, hogy azon elvét hogy a piacival teljesen megegyező árért csak elismert árukat felelősség mellett ad el egy valóban házagpótló vállalatnak fog bizonyulni.

— A holnapi dalestély, melyet a „Korona” vendéglő termében az iparos ifjúsági egylet dalköre rendez, érdekesnek és élvezetesnek ígérkezik; a dalkör, mely Boros La-

a melyet a császár ő felsége engedélyezett — viszonzá Katalin.

— Gondolja meg nagyságod — veté közé Henrik herceg, — hogy a hadvezér csak nem állhat átvonulás alkalmával minden katonára mellé két őrzőt.

E gunyos szónak a grófnő arca elborult; nyugodtan, de szilárdan mondá: Kérem fenségéged, hogy adja vissza vagy kárpótolja az elhajtott marhákat és tartsa be szigorúan a védlevél rendeletét.

— Hadi szokás! — ismétlé könnyedén Alba herceg. — Pompás konyhája van önnek grófné s borai —

Katalin közbevágott:

— Még egyszer ismétlem, teljes kárpótlást követel minden darabért —

Szavaira általános hahota volt a vizsgahang s Henrik herceg felkiáltott:

— Ugyan ne zavarjon bennünket nagyságod e pompás reggeli élvezetében egy pár hitvány ökor miatt. Azokat már rég felfalták és sohase kerülnek meg.

— Legyen nyugodt! — tévé hozzá Alba herceg, midőn látta a grófnő arcán, mily benyomással voltak Henrik herceg szavai — már ez így szokott lenni a győző hadseregek átvonulásakor. Sajnálom, de nem segíthetek rajta!

Ekkor egy villámlo tekintetet lövelt a grófnő szeméből Albához s emelt hangon kiáltá: Nos, majd meglátjuk! Szegény alattvalóm kell, hogy megkapják, a mi az övék. Különben istenemre mondom: hercegi vér folyik egy ökorért!

Még mielőtt a társaságnak ideje lett volna e szavak jelentőségéről gondolkodni, Katalin, az ajtóhoz rohant s feltartá azt. Ekkor aztán fegyveres eselédai kíséretében az asztalhoz lépett.

— Minden szék közé két fegyveres áll, a ki ellenkezik, azt karddal kell kiszolgálni! A fegyveresek készültek urnójuk parancsát végrehajtani. Az asztali társaság rend-

jos karnagy vezetése alatt oly kiváló színvonalra emelkedett, érdemes a közönség támogatására, s hisszük, hogy ez alkalommal is, nagyszámú hallgatóság fog részélni a dalkör által nyújtandó műelőzetben.

— A czeplédutcai ev. ref. templomban jelenleg a szöszék felállításán dolgoznak. A katedra, melyet Thék Endre budapesti műasztalos készített 2000 frtért, remek munka, tiszta góth stílyben tartva, kissébbített utánzata a bécsi szt. István templom óriási katedrájának. A szöszék faragott fa munka s koronája egy gotikus tornyot ábrázol. A templomban az ülépadok, a vert vasmű motívumokkal ékített korlátolt körülvett márványuszta és a három nagy kályha, melyek a templomot fűtik már bevannak állítva. Utva van a budapesti Pozdech félegyárból az újra öntött negyedik harang, melynek költségeit szintén Kövesdy János bőkezűsége fedezte. A templomot a jövő hónapban a fogják felavatni, úgy hogy már karácsonkor itt is tartható lesz isteni tisztelet.

— A debreczeni közvágóhíd helyéről ki szemelt területen tegnapi helyszíni szemlést tartott egy vegyes bizottság, mely a városi tanács, a dohánygyári igazgatóság és a 39. gyalogezred parancsnoksága részéről alakult. A kijelölt hely ellen (Diószegi országút jobb oldalán a Khón féle majorsággal szembe fekvő városi terület) sem a dohánygyári igazgatóságnak, sem a katonai parancsnokságnak nem volt kifogása.

— Alföldi táncmester december hó 4-én tartja a Koronában tanítványai nyilvános vizsgáját s ezzel egybekötve táncestélyt, melyek minden évben kitűnően szoktak sikerülni, s bizomnyal most is kelő méltánylással fog részélni a jeles táncmester, ki városunk ifjúsági részéről múltán részélni előismerésben.

— Eljegyzés. Pataky József eljegyezte a városunkban jól ismert zongora tanítót, Debreczenszky Vilma kisasszonyt.

— Dalestély. Mint esütörtöki számunkban említettük a kereskedő ifjak dalköre a Koronában tartja első nyilvános bemutató dalestélyt; megemlíti még azt, hogy mint hallottuk a dalestély december 10-ére van kitűzve. Tekintve a kereskedő ifjak már többször tanusított bugza mátt, hisszük, hogy dalkörével ismét egy újabb sikert fog aratni.

— Hymen. Csengeri Ferenc kataszteri mérnök debreczeni ifju, ki évek előtt lapunknak is munkatársa volt eljegyezte Makón Löwenbach Róza kisasszonyt.

— A Magyar Testvérek zenekara holnap este a Bika szálloda éttermében fog játszani.

— Vallalkozók figyelmébe. A csász. és közös hadügyminisztérium a katonák részére 1883-évesen szükséges ruházati és felszerelési cikkek szállításának biztosítására pályázatot hirdet, ezt azon megjegyzéssel tesszük közzé, hogy az idevonatkozó s részletes feltételeket tartalmazó hirdetmény a kereskedelmi és iparkamara hivatalában a hivatalos órák alatt megtekinthető. — Felmentjük egyszerűen, hogy az ajánlatok beadására kitűzött határidő f. é. december 1-én jár le. Debreczen 1887 november 23. A kereskedelmi és iparkamara.

— A karczagi kerület függetlenségi és negyvennyolcas pártja képviselőjelöltül egyhangulag Enyedi Lukácsot kiáltotta ki s azután távirati uton szólították fel a jelöltséget elfogadására. Enyedi hasonlóképen távirati uton megköszönte a bizalmat s kijelentette, hogy a jelöltséget elfogadja.

kívül meghökken, mikor felismerte helyzetét. Alba herceg elhalványodott és sötét szemével majd a grófnét, majd a fegyveres szolgákat nézte végig, mintha azon gondolkodnék, hogy vajjon lehetne-e itt karddal valamiképpen segíteni. Az élénk Henrik herceg s még néhány ur felugrott; Henrik egyik fia kihuzta kardját hüvelyéből, a többiek, hol egymásra, hol a grófnőre tekintettek.

De midőn a fegyveresek komolyan köszültek urnójuk parancsának engedelmeskedni s a társaság belátta, hogy a megsértett grófnő szörnyen komolyan veszi fenyegetését. Henrik herceg gyors pillantást váltta Alba herceggel, a ki szoborrá meredten ült széken, s vidám kacajba törve ki, kiáltá:

— Valóban nagyságod olyan ura alattvalóinak, a melyet ez idő szerint ritkán talál az ember. Utánzásra méltó példát vehetünk alattvalóinkkal szemben, a kik nemsokára majd egymás fülébe fogják süttogni: bárhami is rudolfstadiak lennének! Ott egy nő oly bátor, hogy férfiban is ritkán akad párja és nem engedí parasztaibát bántani. Ezt fogják majd mondani s ha mi valamennyien lánczra verve, a tömlőzében heverünk, még mielőtt e kitűnő reggeli élveztük, szerteszét azt fogják hangoztatni: örökdedjete a német, de legkivált a rudolfstadi öröktől! Könnyűlőn nagyságod rajtnak, s gondolja meg szíve bensejében, hogy gyomrunk még félig sem lakott jól az ön remek étkeivel s hogy arra a látat tartó finna több szükségünk van, mint a kardos kiszolgálásra. Egedje nagyságod azt előre!

Midőn a herceg bevégzé tréfás beszédét, előbb mosolygva eső szemmel tekintett a grófnőre, majd Alba hercegre, a ki még mindig sórtalanul, sötétben ült helyén.

— Egy szó Alba herceg ajkairól szölt Katalin — és a reggeli folytathatjuk! Üres szavakkal, nem engedem magam lefőzni.

Ekkor Henrik herceg Albához lépett s gyorsan, hevesen váltott vele pár szót. Ki-

— A népkönyha. Az izr. nőegylet által fenntartott népkönyha áldásos működése mind jobban kitűnik. Különösen kiemelendő humanus eljárása a szegény iskolás gyermekekkel szemben. Valóban megható látvány mily jó izüien eszik ott naponként az apró sereg. Az izr. elemi iskola szegény gyermekei ezek, mintegy 18—20 fű és 25 leányka. Remélhető, hogy adakozó közönségünk nálunk is ép oly melegen fogja felkarolni az ehöz gyermekek ügyét mint ez ország legtöbb városában megtörtént. Kohn Adolf ur a népkönyha igazgatójának ezen czéliből tegnap 5 frtot küldött.

— 2 gymnaslumi osztályt vagy reált végzett tanuló felvételik; hol? megmondja lapunk kiadóhivatala.

— A debreczeni kereskedelmi és iparkamara, a következő, iparosok és kereskedőket érdeklő közleményt küldött be hozánk: A magyar kir. államvasutak, a magyar északkeleti vasut, a Budapest pécsi, a Mohács-pécsi és Pécs barsi vasutak, a magyar-nyugoti vasut, a kir. szab. Pécs barsi vasut, az első magyar gácsországi vasut, a csász. kir. szab. kassa oderbergi vasut, a m. kir. államvasutak diósgyőri gégyára az 1888 évre szükségesül különféle leltári tárgyak és szükségleti cikkek szállításának biztosítására pályázatot hirdetvén, megkeresték a kamarát, hogy e körülményt az illető szállítóképes iparosok és kereskedőknek megfelelő módon tudomására hozza. Midőn e felhívásnak ezennel eleget tesszünk, egyszersmind értesítettük az ezen pályázatok iránt érdeklődő kereskedők és iparosok, hogy ugy az egyenként kiadott s a részletes feltételeket magukban foglaló hirdetmények, valamint a beszerzendő anyagok, szükségleti cikkek és leltári tárgyakat előtűntető jegyzékek és ajánlati minták a kereskedelmi és iparkamara hivatalában (Hatvan utca saját ház) a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Megjegyezzük végül, hogy az ajánlatok beadására kitűzött határidő a m. kir. államvasutak pályázatára nézve decz. 1-én és decz. 5-én; az első magyar gácsországi vasut pályázatára nézve nov. 25-én a magyar-északkeleti vasut pályázatára nézve november 29-én járnak le. A budapest-pécsi, pécs barsi és mohács-pécsi vasutak szükségleti cikkeinek szállítására nézve pedig az ajánlatok a l. cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság Bécsben székelő igazgatóságához küldendők be. Debreczen 1887. november 22-én. A kereskedelmi és iparkamara.

— Bács Károlyi zenekara holnap este Vilmos Lajos sörösmunkában fog játszani.

— x A gazdák érdekeiben lapunk mai számában foglalt es. kir. eng. kornenburgi állatpör című hírdetésre felhívjuk különösen a figyelm't.

S z i n h á z .

Tegnap érdekes akrobatái mutatványok szemlélője volt a közönség. A Wilson testvérek és Signorina Adele, a mint magát nevezte a színlapon, mutogatták magokat, s megelépedt testü ügyességüket. Mutatványaik közben két egy felvonásos vigjáték is került színre. Egyik a „Miniszter előszobájában,” másik a „Kékszakálu asszony.” — Az előbbiben Mándoki, az utóbbiban Rónaszéki Hegyesivel nyújtottak sok mulattató jelenetet a közönségnek. A „Kékszakálu asszony”-ban még felemlítésre érdemes Szántóné, ki a gazdasszony szerepében igen elfogadható komikának bí-

tejté előtte, hogy elvágva a seregtől, körülvéve a fegyveres szolga rajtól, nem dicstel dolog takarodót fuvatni, és a grófnővel bekéti kötni.

Es Alba herceg, bármily keservesen és nehezére esett, engedni volt kénytelen. A grófnőhöz fordulva mondá:

— Látom nagyságod szándékát s távol legyen tőlem, hogy uram parancsát megszegjem. Röggtön elégtételt adok, csak egy innot bocsiáson rendelkezésemre, kire e czéliből szükségem van.

Ennek előbb le kell raknia fegyverét, — szölt Henrik herceg — vagy nagyságod mindjárt tollal és tintával is fölszerele már előre?

Katalin arca felderült. A fegyveresek egy intésre vissza léptek s a terem ajtaján tiszteletteljes távolban foglaltak állást.

Alba rökön megiratta a levelet, melyben megparancsolá, hogy az elrablott marhákat adják vissza, vagy pedig azokért teljes kárpótlást nyújtsanak. A levelet aztán átadta egyik tisztjének, ki azzal rökön elnyargalt, míg a fegyveresek kivonultak a teremből.

— Nos, herceg ur — szölt Katalin mosolyal fordulva Henrik hercegre — most izelje meg, misoda falatot rejteget ez a fészko ott a táliban.

Henrik herceg nem mondatta magának kétszer, de Albának ugy látszik, elment a kedve a drága reggeltől. Felhajtotta poharát s indulásra szólította fel társait. — Midőn a grófnétől bucsut vett, udvariasan mondá:

— Nagyság meg lehet felőle győződve, hogy a rudolfstadi reggeli sokáig emlékeztetben marad;

Katalin mosolygva viszonzá: S én köszönöm kegyelmességednek, hogy megtanulhattam, mennyit ér egy császári védlevél.

— Ha a kard fészki rajta: — szölt Henrik herceg mélyen meghajtva magát.

zonyult, s ugy látszik kevés elnézéssel némi részben pótolhatja Oláhnét tavalyi jeles komikánkat.

A mi az akrobatái mutatványokat illeti, azok a legnagyobb mérvben kinyerték a közönség tetszését. Taps volt quantum satia Signorina Adele igen szép alak, mozdulataiban kellem is van, s repülése plasticus. A Wilson testvérek pedig, el kell ismerni, oly tornászati mutatványokat produkálnak, minőket még a debr. közönség nem igazán látott.

A „Három kalap” című mulattató három felvonásos vigjáték felvonás közeibe fogják magokat ma produkálni az akrobaták.

— Maró Czelia Nyiregyházan. Maró Czelia kisasszony, színházunk kedves művésznője ma reggel utazott el Verő György színház rendező kíséretében Nyiregyháza, hogy az ott ma este tartandó jótékony hangversenyben részt vegyen. Fogadtatásukra nagy előkészületek tétettek, s Debreczenbe küldötték jött érték. Ugy halljuk, hogy Nyiregyháza a mai hangversenyre már az összes jegyek elkeltek.

— A rokiyás bíró” érdekes újdonság holnap kerül színre színházunkban. Szölgeti József írta a kitűnő bohóságot, a ki hasonló generü bohózatával, mint „Csókon szerzett völegény,” „Noemanczipáció” az oly óriási sikereket aratott. Az igazgatóság ugyancsak siet az újdonságok színházátárára. Csaknem minden hétre jut egy-kettő. Most már a „Nebántsvirág”-ra folynak az előkészületek.

— Locsarekné asszony színtársulatunk kitűnő komikája nagy sikerrel vendégzenepelt a budapesti népszínházban. Két este játszott. Először szerdán „A cigánybáróban,” esütörtökön pedig a „Mikádó”-ban. A Czigány-báróban minden számát meg tapsolták, a lapok pedig, a magyarok úgy mint a németek, kivétel nélkül igen melegen irnak róla, osztatlanul dicsérve őt. Kiemelik hogy játéka jellemzetes, élénk, hangja egészen séges és érteljes és tud énekelni „A mikádó”-ban aratott sikere erről még teljesebb. A „Pesti Napló” pedig így ír: Ez uttal Katisát adta a Mikádóban s nem kevesebb sikerrel, mint megelőzőleg Cziprát. Katisa szerepe, melyet nálunk eddig meghamisítottak, most igazi — komikai — művésztáiban érvényesült s a publikum hamar akceptálta az új formát. Kevésbé volt fiatal kevésbé szép, de sokkal jobb és sokkal igazabb. A vendég igen értelmesen, sok helyütt igazi komikai színezéssel játszott s azt már tegnapelőtt is megmondtuk róla, hogy énekelni tud. Tegnap is minden dalát megtapsolták s a második felvonásban Kóssóval való duettjét meg is ujráták. Szerződötése határozottan nyereség volna a népszínházra nézve, annál is inkább, mert Locsarekné egynemű játékbéli modorosságáról hamar leszoknánk. Halonlón nyilatkoznak a többi lapok is. — Kétségtelen hogy nagy sikere után szerződötetni fogják, a minek bármennyire örvendünk is, de másrészt igazán sajnáljuk őt elveszteteni.

V á l a s z

a zenede elleni támadásokra.

Az utóbbi időben a helyi lapok hasábjain több közlemény jelent meg, melyek a debreczeni Zenede egylet ügyeit kedvezőtlen szinben tüntetik föl s vezetését elítelik. Minthogy e cikkek — bár minden alapot nélkülöznek — könnyen a közvélemény félrevezetésére szolgálhatnának: indokoltnak tartá az alól irt választmány, hogy a téves közleményekkel szemben, a sajátban is állást foglaljon el s az érdekeltek megnyugtátása, valamint a közönség fölvilágosítása czéljából, a zenede vagyona — vezetése — és szellemi működéséről s egyszersmind a dalegylettel való összeköttetéséről kimerítő s a valóságának megfelelő adatokat tegyen közzé.

I. A Zenede azon „fénykorából,” melyet a „Debreczen-nagyváradai Ertesítő” ciklikirójá annyira magasztal — az 1882/3-ik tanév végéig — a rendezetlen könyvvézetésben, hanyatló jó hírnevben, elavult alapszabályon, s egyéb hiányokon kívül még:

2479 fr 12 kr értékű leltárt, 18,761 fr 01 kr. készpénzt.

100 frtnyi értékpapirt. 12,379 fr 98 kr kétes értékű kinlevéséget.

250 frt. függő adósságot és az alapítványi tőke irányában 6504 fr 59 krnyi adósságot vettünk át örökségül.

Ez utóbbi jelentékeny összeg a zenede évi mérlegének az egylet alakításától fogva csaknem évente mutatkozó veszteségeinek pótlására fordítottatott; vagyis ez összeg a befizetett alapítványi tőkéből fizetésre, folyó kiadásokra stb. elköltetett. — A tőke ily módoni megtámadásával az évi hiánya a dolog természetéből kifolyólag folyvást nagyobbodott — ugy hogy már az 1883 apr. 31-ikén végződött 3 tanév hiánya 1711 frt. 38 kr-ra rugott. Ebből látható, hogy a Zenede igen válságos helyzetbe jutott, melyből csak rendszer változtatással s minden képzelhető segély forrás felhasználásával szabadulhatott ki.

Ily körülmények között választott meg a jelenlegi igazgató, kinek 3 és fél évi műsö-

dése után a zenede folyó évi apr. hó választmány jelen — 1886 június 30-tét fel. Volt a z 2242 frt 11.

23721 frt, 4 frt 88 kr. értékű zott javulás mutat a leltár értékéből 11 kr. iratott le, frt 95 kr. mint e töröltetett.

Az 1886 júni tiszta jövedelmely az alapítvány alatt elköltött díttatik.

Hogy ily en megmozdítottunk javíthatunk. Igysági bizottsága által kinyerünk. A köz igazgatóságunk t. Folyamodtunk sőtósága m. kir. va niszteriumhoz is, elintéztést nem ny lehetett a bevétel adásokat a lehet.

Ha az utóbbi trtnyi jövedelem ciklus évi 600 fr szelasonlítottuk; re jutunk, hogy nem kevesebb eredmény, melyet réssel kénytelen.

Ennyit az a elég legyen még az évek során híz zedési módszer be lépttetett, nem életbe. A több év nak ugyan e zása s új segéd szas idő után tev sés s ezeknek a hetségessé, — me 11-én tartott köz gyűlés tartásána okadatoltnak talál rülmények között.

A 25 év óta szonyokának meg helyett új alapsza a f. év január 1-é módosítással el is tés czéljából a N hoz azonnal föl is ig megerősítve vi

Természetes helyzetben beál ködésnek is meg maga után; miut részét a hiány he tanunk, s ez össz zenei képzés teré dítanunk nem leh tőzet szellemi mű jítás hozottot be tett ki a tapaszta puhatolására s az tételre.

Ezekből meg hogy az igazgató gatásával — mű emelésére. És a közzé nem soroll lettel egyik cikset, mert vég ez s a maga hatáská lyesen működhet.

Szándékosan és zene egylet s letkezett viszony összeköttetés az nyert kifejezést.

egylet teljes tette a zenedéne!

Az alapszati nyára vonatkozó

A 3. § a.

„míg egyfelől az szerei, zene és hasznátra ellá végett a zenede gadni fogja: más és zene egylet is, dijakból, ugy a kirándulások jöve bevételekből, a d telet dijan, u gy marandó össze szolgálatja; u gy pénztári könyve pitványi összegel alapítványok is a az egylet tulajd ennek birtokába

Ugyancsak „különösen me zeneegyletre kívá nek évi jövedelm továbbá „a dal nek 1/4-de a zen növelésére a zen az eddigi s ezut szegekkel együtt

A d. pont s

